SON HABERLER

Siyasî İcmal

Mühim bir mülâkat

Londranın tanınmış gazetelerinden Daily Telegraph'ın siyasi muharriri, dünkü yazısında İtalya hakkında şu enteresan malûmatı veriyordu:

«Londrada malûm olduğuna göre, Almanya, Müttefiklerin modern teçhizatına karşı koyması için İtalyaya silâh vermeğe imkân bulamamıştır. İtalyan ordusunun bir zırhlı fırkası yoktur ve bir zırhlı fırka vücude getirmek için yardım görmemektedir. Askeri makamat, şimal Afrikada tahrib edilen üç zırhlı fırkadan bir fırka vücude getirmeğe çalışıyorlar. Hakikatte İtalyan ordusu bu sırada her çeşid silâha muhtâc bulunmaktadır. İtalya, mükerrer defalar müracaat ettiği halde Almanya bu silâhları vermemiştir. Almanyanın şark cephesinde büyük harekâtla meşgul olması ve bu harekâtın Alman ihtiyatını gittikçe artan bir surette istihlâk etmesi bu vaziyetin düzelemiyeceğini gösteriyor.»

Daily Telegraph'ın siyasî muharriri tarafından verilen bu malûmatın hakikate ne derece mutabık olduğunu söyliyecek vaziyette değiliz. Fakat İngilizler şimal Afrikadan sonra Sicilyada da İtalyanlarla yakından temas ettikleri için İtalyan ordusu hakkında bilgi sahibi oldukları şüphe götürmez. İtalyan ordusunun Sicilyada büyük bir mukavemet gösterdiği de kaydolunmadığına bakılırsa, bu malûmatın doğru olmaktan uzak bulunmadığına hükmetmek mümkündür.

Bu, böyle olduğuna göre, Führer ile Duçe arasındaki son mülâkatın sebeb ve hikmeti az çok kendi kendine aydınlanmış olur. İtalyanın müdafaası matlûb ise, bu müdafaanın icablarını gerçekleştirmek, İtalyan ordusunu muhtac olduğu silâhların her çeşidile teçhiz etmek, sonra sıkı bir elbirliği ile müdafaanın muvaffakiyetini sağlamlamak icab eder.

Acaba Führer - Duçe mülâkatı bu neticeye vardı mı?

Fakat bu defaki mülâkatı müteakıb neşrolunan resmi tebliğ bu neticeye varılmış olduğuna dair sağlam bir fikir verecek mahiyette değildir. Meselâ bundan önceki mülâkatların her birini müteakıb göze çarpan bir nokta, Duçe ile Führer arasında vuku bulan müzakerelerin samimi bir dostluk havası içinde cereyan ettiği ve arada tam bir mutabakat hasıl olduğu keyfiyetinin ehemmiyetle tesbit edilmesi idi. Fakat bu defa neşrolunan resmî tebliğ, bu dostluk havasından ve görüş birliğinden bahsetmemekle temayüz etmektedir.

Bunun sebebi ne olabilir?

İtalyanın karşılaştığı güç vaziyet ve çetin imtihan sırasında Almanyadan umduğu yardımı görememesi mi?

Bu noktai nazarı teyid edecek bir çok delâilin göze çarptığı şüphe götürmez.

Bunların birincisi Müttefiklerin Sicilyayı kolaylıkla işgal ederek süratle ilerlemeleri, Mihverin anbean beklenen bu istilâ hareketini püskürtmek için ciddi ve kat'i bir mukabelede bulunmaması yüzünden Müttefiklerin on on iki gün içinde adanın hemen hemen yarısını işgal etmeleri, ikincisi Müttefiklerin hava bombardımanlarına karşı Mihverin ciddi bir mukavemet göstermemesidir. Bu da Mihverin İtalyayı müdafaaya büyük bir değer vermediğini, yahud bir değer vermek için imkân bulmadığını gösteriyor.

İtalyanın bu yolda Almanyadan yardım görmemesi acaba Duçe ile Führer arasındaki eski dostluk ve görüş birliği üzerinde tesirini gösterdi de bu yüzden resmî tebliğde bundan bahsolunmadı mı?

Bu böyle ise bunu İtalya ile Almanya arasında bir ayrılık alâmeti saymak dahi mümkündür. Fakat buna hükmetmek de kolay değildir. Çünkü Mihverin, en bellibaşlı ortaklarından birini feda etmek istemiyeceği şüphe götürmez. Şu var ki, hâdiseler süratle hareket etmekte ve mühim bir takım değişiklikler beklenmektedir. Belki Sicilya harbinin Müttefikler lehinde devam etmesi, bu değişikliklerin başlangıcı olur ve bu harbin son bulması ile İtalya yeni kararlar vermek mecburiyetini hisseder.

Ömer Rıza DOĞRUL

Salomon sularında batırılan gemiler

Washington 21 (a.a.) — Müttefiklerin bombardıman uçakları, yeniden Salomon adalarındaki garnizona erzak ve mühimmat götürmekte olan bir Japon kafilesini yakalamışlardır. Vella körfezinde bir kruvazörle iki torpido muhribi batırılmış, bir başka muhrible bir taşıt gemisi de hasara uğratılmıştır. Bu kafile, Müttefiklerin Pasifiğin cenub batısındaki karşı taarruzlarındanberi yakalamış oldukları üçüncü kafiledir.

Şimal Pasifikte ağır hava akınları

Washington 21 (a.a.) — Bahriye Nazırlığının bildirildiğine göre 18 temmuz günü öğleden sonra, Liberator tipinde ağır bomba uçakları Kiskadaki başlıca Japon ordugâhile ayni adada Gertrude Cowe'a taarruz etmişlerdir. 19 temmuz sabahı ağır bomba uçaklarından mürekkeb bir teşkil Kuriles adalarında Paramushiru'ya taarruz etmiştir.

Bir çok yangın çıkarılmış ve bundan başka Paramushiru boğazlarında Japon gemilerine taarruz edilmiş ve atılan bombalar bu gemilerin etrafına düşmüştür.

Sicilyada dün Enna şehri zaptedildi

(Baştarafı 1 inci sahifede)

karıldığı nokta olan Gela'dan kuşbakışı ile 56 kilometre mesafede bulunmaktadır.

Agrigento kesiminde, Amerikan kuvvetleri ilerlemelerine devam etmektedirler.

Katanya kesiminde, 8 inci İngiliz ordusu bu şehri ele geçirmek için şiddetle savşmağa devam etmektedir. Bu kesimde Mihver müdafaası daima çetindir.

Bugüne kadar Sicilyada alınan esirlerin sayısı 40 bin kadar tahmin edilmektedir.

Müttefik hava kuvvetleri bütün Sicilya üzerinde yeniden büyük bir faaliyet göstermişler, düşman kollarını hırpalamışlar ve Müttefik kuvvetleri üzerine tamamile kanat gererek Mihverin askeri tesislerine taarruz etmişlerdir.

Catania önünde korkunç savaşlar

Londra 21 (B.B.C.) — Sicilyada bütün Catania'nın 3 kilometre cenubundaki bölgelerde çok şiddetli muharebeler devam etmiştir. Bir harb muhabiri «buradaki seçkin Alman kıt'aları, Catania'yı bir Alman şehrini müdafaa eder gibi korkunç savaşlar yapmaktadırlar» demektedir. Buna mukabil Vichy radyosu bugün Montgomery'nin buradaki kuvvetlerini iki misline çıkardığını söylemiştir. Filhakika Cezayirden verilen malûmata göre, Müttefikler şehrin batısında mıntakaya yeniden hava yolu ile naklelerdir. Bu yeni gelenlerin giriştiği yeni harekât ile Mihver müdafaasının arkadan çevrilmek tehlikesi kendini göstermiştir.

İtalyan tebliği

Roma 21 (a.a.) — Sicilya cephesinin merkez kesiminde Mihver kıt'aları, çetin savaşlardan sonra Caltanisetta ve Enna'yı boşaltarak yeni mevzilere çekilmişlerdir. 10 temmuzdan 20 temmuza kadar düşmanın 228 tankı tahrib edilmiş ve 100 kadarı hasara uğratılmıştır.

Ağır Alman bombardıman uçakları, 20 temmuz gecesi Malta limanına hücum etmişlerdir. Bu uçaklar, limandaki tesislere ve 7 ticaret gemisine isabetler kaydetmişlerdir. Bu 7 gemiden ikisine batmış nazarile bakılabilir.

Düşmanın Napoliye ve Campania ile Calabria ve Sardunyadaki bazı mahallere yapmış olduğu akınlar, hafif hasarlara ve ahali arasında bir miktar kayba sebebiyet vermiştir.

Uçaksavar bataryaları 4 uçak düşürmüşlerdir.

Roma tekrar mı bombalandı?

Londra 21 (a.a.) — Alman radyosunun denizaşırı memleketler için bu sabah yaptığı neşriyatta bildirildiğine göre Roma bu gece ikinci bir hava akınına maruz kalmıştır. Sipiker, henüz tafsilât alınmadığını ilâve etmiştir. Fakat Romanın bu gece tekrar bombardıman edildiğine dair verilen bu haber hakkında Londrada henüz malûmat yoktur.

Papa, Washington ve Londrayı protesto edecekmiş?

Roma 21 (T.P.) — Papa XII nci Pius pazartesi günü Anglo-Amerikanların Romaya yaptıkları tedhiş hücumunu müteakıb, Washigton ve Londra nezdinde protestoda bulunulmasına izin vermiştir. Protesto, Papanın diplomatik mümessillerinin delâletile yapılmıştır. Roma tekrar bombalanacak olursa, Papa bu babda verdiğ kat'î karar üzerine ikamet merkezini şehrin göbeğine nakledecektir. Vatikan kaynaklarından haber verildiğine göre, yeniden Romaya tevcih olunacak taarruzlar, Papanın şahsına doğru bir hareket telâkki olunacaktır. Halen Amerikanın ve İngilterenin cevabî notası sükûnetle beklenmektedir.

Şarktaki 14 günlük muharebelerde

(Baştarafı 1 inci sahifede)

cum ve karşı hücumlar birbirini takib etmiştir. Orel kesiminde ve bilhassa şehrin doğusunda ve şimalinde çetin müdafaa muharebesi devam ediyor. Bu kesimin cenub kısmında geniş bir hat üzerinde yapılan Sovyet hücumları kendisine kanlı kayıblar verdirilerek püskürtülmüş ve mevzii gedikler kapatılmıştır. Dün gündüz kıt'alarımız 133 Sovyet tankı tahrib etmişlerdir.

5 temmuzla 19 temmuz arasında doğu cephesinde yapılan hücum ve müdafaa savaşlarında 45,172 esir aldık.

S.S. teşkilleri ve hava kuvvetlerine aid bataryalar 4827 tank tahrib etmişlerdir. Yüzlerce başka Sovyet tankı da uçaklar tarafından tahrib edilmiştir. 2201 top ve 1080 bomba atan zapt veya tahrib edilmiştir. Ayni müddet içinde 2344 Sovyet uçağı düşürülmüştür.

Bir Alman denizaltısı Karadenizde 2000 tonluk bir şilep batırmıştır. Kronştat körfezinde bir kafile sahil bataryaları tarafından yakılmıştır. Bu kafileye kaybolmuş gözile bakılabilir.

Zaptolunan meskûn yerler

Moskova 21 (a.a.) — Geceyarısı neşredilen Sovyet tebliğinde ilâve edildiğine göre Voroşilovdan başka bir çok meskûn yerler daha Sovyet kuvvetleri tarafından ele geçirilmiştir. Bunların arasında Dubovka, Verkni, Dobrovodi, Protasovo, Somovo, Şadovo, Fedorovka, Arkengelskoya ve Berloyka da vardır.

Orel'in şimal - doğusunda Mtsensk-ten başka şuraları ele geçirmişlerdir:

Pergali, Selki, Regovişi, Şudra, Degino, Gnesdilovo, Beketovo, Dubovaya ve Pudenkovo.

Gorodişe demiryolu merkezinin işgalinden sonra Rus kuvvetleri şimal istikametinde ilerliyerek Orel'i Briansk'a bağlıyan demiryolunu kesmişlerdir.

Moskovada bir «Hür Alman komitesi» kuruldu

Ankara 21 (R. G.) — Hatırlarda olduğuna göre, Almanlar bundan bir müddet evvel Almanyada bulunan Rus esirlerden mürekkeb «Rus kurtuluş ordusu» adı altında bir ordu vücude getirmişler ve bunun başına Harkof muharebelerinde esir edilen Rus generallerinden Vlarof'u getirmişlerdi. Fakat bu ordunun şimdiye kadar cephelerde vazife alıp almadığı hakkında bir haber gelmemiştir.

Şimdi ise Rusların buna mukabil bir misal olmak üzere Moskovada «Hür Alman komitesi» ismi altında bir teşkilât kurdukları bildirilmektedir. Bu komite de Rusyada bulunan Alman esir ve mültecilerinden teşkil olunmuştur. Reisliğine General Erich isminde bir zat seçilmiştir. Komite tarafından General Erich'in imzası altında neşredilen bir beyannamede Almanyanın artık harbi kaybettiği bildirilerek halk ayaklanmağa teşvik olunmaktadır.

Ruslar kurtuluş ordusu hakkında bir mütaleada bulunmadıkları gibi, Berlin de hür Alman komitesi hakkında henüz bir tefsir vermemiştir.

Ruslar Orel'den 15 kilometre mesafede

Londra 21 (B.B.C.) — Bu akşam Moskovada neşredilen resmî tebliğde bildirildiğine göre Orel kesiminde yeniden aralarında 4 mühim istasyon da bulunan 20 meskûn mahal alan Sovyet kıt'aları şimdi Orel şehrinin 15 kilometre yakınlarına gelmişlerdir.

Ticaret Vekili Hatayda

Antakya 21 (a.a.) — Ticaret Vekili Said Siren dün akşam, İskenderundan buraya gelmiş ve bugün de Kırıkhan ve Reyhaniye kazalarına giderek çiftçilerle görüşmüştür.

Neden görüştüler?

(Başmakaleden devam)

büyük kuvvetlerle müdafaa etmenin kale stratejisi bakımından mânasız olacağını, Avrupa kalesinin başarılı bir müdafaası düşünülüyorsa, en uygun hareket tarzının Avrupaya mümkün mertebe fazla düşman kuvveti çekip büyük bir meydan muharebesile o kuvvetleri imha etmeğe çalışmak olacağını ileri sürüyor, o zamana kadar ise müdafilerin kuvvet tasarruf etmek zorunda bulunacaklarını söylüyordu.

Henüz nasıl inkişaf edeceğini bilmediğimiz karşılıklı plân ve tasavvurların son Hitler-Mussolini görüşmesi üzerine bugünlerde daha aydınlatıcı bir manzara göstermeleri beklenebilir.

NADİR NADİ

Londraya göre

(Baştarafı 1 inci sahifede)

Führer'in Mussolini'den münferid bir sulh müzakeresi yapmamağı kat'î surette taahhüd etmesini istemiş olması ihtimali çok kuvvetlidir. Londra mahfilleri nefsi İtalyada siyasî istihalenin Sicilyada cereyan etmekte olan savaşlar derecesinde serî ve onlar kadar şumullü olacağı mütaleasında bulunmaktadırlar.»

«Mukadderatın birbirine daha sıkı bağlanması için...»

Roma 21 (T.P.) — Bütün İtalyan basını ilk sahifelerinde Führer ile Duçenin mülâkat haberini neşretmekte ve tefsirlerinde mülâkat neticesi olarak mühim askerî olayların vukua geleceğini tebarüz ettirmektedir. Mülâkatın diğer bir neticesi, Almanya ve İtalyanın birbirlerile daha sıkı işbirliği yapmaları ve mukadderatlarının birbirlerine daha sıkı bağlanmış olarak, bu hayat ve memat mücadelesine devam etmek kararının alınması olmuştur.

Norveçin şimaline

(Baştarafı 1 inci sahifede)

Todt teşkilâtı bir granit kayayı parçalamışlar ve hususî nakil vasıtalarile büyük topların parçaları dağa çıkarılmış ve orada monte edilmiştir. Topların yerleştirildiği mevzie doğru giden 100 metre uzunluğunda bir yeraltı galerisi vardır.

Montreux günü

(Baştarafı 1 inci sahifede)

konferansından sonra bir konser verilmiş ve Halkevi temsil kolu da (Bir gemi) isimli piyesi oynamıştır.

Lausanne günü

24 temmuz cumartesi günü saat 16 da, Lausanne bayramı münasebetile bütün Halkevlerinde toplantılar hazırlanmıştır. Beyoğlu Halkevinin Nuri Ziya sokağındaki temsil salonunda bir müsamere ve danslı çay tertib edilmiştir. Eminönü Halkevinde Profesör Yavuz Abadan, Sarıyer Halkevinde muharrir arkadaşımız Abidin Dav'er, Kadıköy Halkevinde Profesör Süheyl Ünver birer konferans vereceklerdir.

Şarktaki bazı kazalarımızın belediye reislikleri

Ankara 22 (Telefonla) — Görülen lüzuma binaen Solhan, Genc, Kiğı ve Karlıova kazaları belediye reislikleri vazifelerinin kaymakamlar uhdesine verilmesi Vekiller Heyetince kararlaştırıldı.

Daimî Encümen toplantısı

Belediye Daimî Encümeni dün Vali ve Belediye reisi Lûtfi Kırdarın iştiraki ile toplanmıştır. Dün Cerrahpaşa yolunun parke olarak inşası ve şehir dahilinde açılmış olan bacaların kapatılması müteahhidlere ihale edilmiştir.

Bürhaneddin ve Seniye Tepsi skeçleri

Bu akşam Arnavudköy Çiçek bahçesinde bütün memleketçe takdir edilen skeçlerini vereceklerdir. Seniye Tepsi göstereceği güzide dans programına Listz'in La Rapsodie Hongroise'yını ilâve etmiştir. Bu faydalı suvare için mekteb talebesine büyük tenzilli fiat vardır.

13 üncü cild istatistik yıllığı

İstatistik Umum müdürlüğü 13 üncü cild istatistik yıllığını neşretmiştir. 470 sahifeden ibaret bulunan ve memleketimizin muhtelif faaliyet sahalarına ve yabancı memleketlere aid kıymetli ihsaî malûmatı ihtiva eden bu eser, ilgililere parasız olarak gönderilmektedir.

Sıvas meb'usu Ziya Başara vefat etti

Sıvas meb'usu Ziya Başaranın Ankarada vefat ettiğini teessürle haber aldık. Merhum 1869 da Sıvasta doğmuş, Osmanlı Meclisi Meb'usanında da Türkiye Büyük Millet Meclisinde de memleketini temsil etmiş kıymetli idarecilerimizdendir. Vatana sekiz evlâd bırakan Ziya Başara, Sıvas şehrine zengin bir kütübhane bırakarak vakıf da tesis etmiştir. Kendisine Allahtan rahmet diler, kederli ailesine derin taziyetlerimizi sunarız.

Jamanak gazetesi bugün çıkıyor

Bir müddettenberi kanunî sebeblerle intişar etmiyen Jamanak gazetesi bugünden itibaren çıkacaktır. Başarılar dileriz.

Bursanın bu seneki koza mahsulü

Bursa (Hususî) — Bu seneki koza mahsulü geçen seneye nazaran bir milyon kilo fazlasile 4 milyona yaklaşmıştır. Mahsul, kalite itibarile de çok iyidir.

Bursa ipeği için yeni bir mahreç bulunmuştur. İpekli sarfiyatı, memleket dahilinde azalmış bulunduğundan bu yeni mahreç, paraşüt imalidir. Koza Kooperatifleri birliği külliyetli paraşüt siparişi almıştır. Bunlar Nuri Demirağ tarafından alınacaktır. Bu suretle, ipekçilik bizde de yavaş yavaş bir harb sanayii şubesi halini almaktadır.

Yıl sonu akşamı

I

Emnönü meydanı - Balık pazarı

Eminön meydanının çıplaklaşmasına, daha yedi yıl var. Kar, sulu sepken yağıyor... Rüzgâr savuruyor... Kara kış, buzdan kamçısı elinde, Eminönü meydanına meydan okuyor...

Erken kararan kış akşamı...

Gel gelelim, sağlı sollu, dar, iğri büğrü sokaklarile dar meydanda bir «şehriâyin» var: İnsan, ses ve ışık... Hepsi birbirine karışmış...

İnsanlar, o kadar kendi derdlerindeler ki... Adım başındaki gişe ve camekânların önünde biriken, dağılan, toplananların alınları terliyor, yüzlerine kan çıkarak soluyor.

İnsan, insanın şeytanı imiş! İnsan gözünü çelmek, zevkini avlamak için hazırlanmış parlak camekânlar ve gişelerin pır pır yağan ışık yağmuru:

Kâh mor, kâh kırmızı, kâh sarı bir çarkı felek... Açılıp açılıp kapanan yeşil şimşekler... Sıfırlar, sıfırlar, dökülüyor, toplanıyor... Yelpaze gibi açılıveren bir yıldız... Bir pervane dönüyor, dönüyor; vakit vakit «bir milyon» yazıyor... Kırmızı zikzaklar...

Çatıları komşu reklâmlarla boy ölçüşemiyen gişelerin aynalı camekânları şıkır şıkır yanıyor..

Açılıp kapanmaları ayarlı heyülâ reklâmların pırıltılarında, kayıbdan haber veren bir canlılık, bir sevinç var sanki...

Topuzun Kısmeti

No. 1

Yazan Mahmud Yesari

Bütün ışıklarda, reklâmlarda, hep, şu kelimeler yazılı: Uğur, talih, kader, kısmet, baht, nasib, şans!

Gişelerin üstleri, kenarları büyük renkli afişlerle donanmış: Üstleri «milyon» yazılı, açık ağızlarından sarı liralar dökülen torbalar... Kanatlı tekerleğe binmiş, gözleri bağlı talih perisi, sol elindeki torbadan sağ elile, avuç avuç altınlar serpiyor... Şapkası başından uçmuş bir adam, sıçrıyor: Kazandım! Kazandım!.. Köşk, apartıman, yalı, kotra, otomobil, inciler, elmaslar dekoru arasında uyuyan bir kadın: «Rüyanız, hakikat olacaktır!»... Gişe sahibinin resmi: «Buradan alan, kazanır!»... Yukarıda, yüzleri çökük, sıska, fakir aile; aşağıda, fakir aile semizlemiş, erkeğin de, kadının da, çocuğun da yüzleri gülüyor: «Ummadığınız servet ve saadete kavuşmak elinizdedir!»..

Bu, pır pır, renk renk yanan ışıklar; bu, inandırıcı, kandırıcı yazılar, resimler, yalnız saf insanların gözlerini kamaştırmıyor: Genc, ihtiyar, çoluk çocuk, her çeşid halk: sinek kâğıdına yapışır gibi yapışıyorlar:

Uğur, talih, kader, kısmet, baht, nasib, şans!

Gişeler önünde caketlerinin yakaları kalkık çığırtkanlar, çene atarak, cıyak cıyak bağırıyorlar:

— Aydi çekiliyor.. Aydi çekiliyor... Yüz bin lira kazanıyor.. Buradan alan kazanıyor!

Gişeler öyle dirsek dirseğe, omuz omuza, sırt sırta ki çığırtkanların nereye çağırdıkları belli olmıyor...

Meydan, bir insan öğulu. Gişelerden gözlerini kurtaranlar, sinek kâğıtlarına yapışır gibi, hep dolu gelen ve dolu giden tramvaylara yapışıyorlar.

Kara kış, buzdan kamçısı elinde, Eminönü meydanına, meydan okuyor...

Zıypak, balçıklaşmış kaldırımları dolduran halkın umurunda mı? Onlar da meydan okuyorlar: Uğur, talih, kader, kısmet, baht, nasib, şans!

Yolculardan, «akşam sadakası» dilenen topal dilencinin de zaman, zaman, ışıklardan, resimlerden başı dönüyor; içini çekiyor. Niçin? Belki koynunda binlerle lirası, belki bir yerde gömülü mücevherleri vardır. Ama, toplamağa alışmıştır. Para vermeğe değil... Bedava bir bilet alacak hayır sahibini mi bekliyor?

Dar kaldırımlarda itişe kakışa emikler gibi yürüyen halkın çeşid çeşid sesleri geliyor:

— Yavaş, kör müsün be?

— Pardon!

— Pardon ama, bizim nasır da pardon!

— Ohha! Andavallı... Ne çarpıyorsun?

— Otomobile bin... Otomobile bin....

— Terbiyesiz herif, çekil yanımdan. Şimdi seni polise veririm.

— Anne, takkem düştü.

— Ah, hınzır kâfir... Hep seni yanıma aldığım için bu cezireler başıma geliyor ya...

— Aydi çekiliyor... Aydi çekiliyor... Vagit kalmadı... Alan kazanıyor... Yüz bin lira kazanıyor.

Berber dükkânlarının kaldırımlara taşan şıkırtıları, bir köçek havası vehmi uyandırıyor. Şekerciler, dalgınlıkla: «Bayramınız mübarek olsun!» diyor.

Sirkeci tarafındaki hazır elbiseci, kunduracı, tuhafiyeci, saatçi, mezeci, ıtriyatçı camekânlarını insan kümeleri karartıp aydınlatıyor. Aralarında, gizli gizli konuşuyorlar:

— Bu iskarpini alalım mı?

— İskarpinin daha yenidir. Gömlekle kıravat al.

— Şu kışın başlangıcındanberi, hep şu spor palto gözümde...

— Bu gece milyoner olursan alırsın!

— Alayı bırak. Kavga ederim vallahi...

Yürüyenler de sessiz sessiz konuşuyorlar:

— Ben, karının zorlle bir sofra yaptım. Ama, evde durmıyacağım, kumara gideceğim.

— Benim davetlilerim var, Allah kahretsin, bir yere kımıldanamam ki...

— Atlat... İyi bakara partileri olacak...

Evet; uğur, talih, kader, kısmet, baht, nasib, şans! Hepsi, kalblerinde, aynı ışığı taşıyarak gidiyorlar.

Arı kovanı gibi işleyen Balık pazarı çın çın ötüyor. Karanlık vıcık vıcık çamurlu, dar sokakları, müşteriden fazla ayak satıcıları kaplamış:

— Limon... Sulu limon... Dere otu, maydanoz..

— Çıra var, çıra... Yağlı çıra...

— Aydi çekiliyor.. Aydi çekiliyor...

— Portahal var!..

— Kokine... Kokine!..

— C[illegible]elel... Taze başlar!..

— Hanım teyze alır mısın? Surahi kapağı, masa örtüsü...

— Çervela... Çervela!..

Sesleri fazla çıkmıyanlar, vıyaklıyorlar.

(Arkası var)

HASAN MEYVA ÖZÜ

Mide, barsak hastalıklarına, iştahsızlığa, hazımsızlığa, bulantı ve sancıya şifa verir. Her yemekten sonra bir çorba kaşığı yarım bardak suda konulalarak içilirse inkıbazı defeder. 1 - 3 çorba kaşığı aç karnına yatarken veya sabah alınırsa müleyyindir. Fazlası müshildir.

HASAN GAZOZ ÖZÜ

Hasan meyva özünün bütün evsafı sıhhiyesini haizdir. Şekerli ve limonludur. En nefis bir gazoz veya leziz bir şampanya gibidir.

HASAN deposu ve şubelerile eczanelerde bulunur

Tanınmış bir aileye aid Rus mamulâtı

Gümüş ÇAY takımı ve gümüş ŞAMDANLAR

Sandal Bedesteninde 26/7/943 pazartesi saat ikide satılacaktır.

Kadıköy Kadastro Müdürlüğünden:

Ada	Parsel	Mahallesi	Sokağı	Eski	Yeni	Cinsi
407	11	Göztepe	Mehmedefendi		68, 70	İki ev
408	12	»	Hatboyu	8 taj	1	Dükkân
408	13	»	»	10	3	»
408	14	»	»	12	5	»
408	15	»	Mehmedefendi	87	87	»
408	16	»	»	85	85	»
408	17	»	»	83	83	»
408	18	»	»	81	81	»
408	19	»	»	79	79	»

Yukarıda evsafı yazılı 9 kıt'a gayrimenkul Tütüncü Mehmed Efendi Camiine akar ve meşruta olarak vaktile vakfı sahih olarak vakfedilmiş ise de bu zamana kadar vakfiyet tescil edilmediğinden 2762 sayılı kanunun 44 üncü maddesi mucibince bu yerlerde mülkiyet hakkında itirazı bulunanların tarihi ilândan itibaren iki sene müddetle ve dâva yolile iddiayı hak etmeleri lüzumu ilân olunur. (6989)

İstanbul Belediyesi İlânları

Karaağac Müessesatı Buz Fabrikası için alınacak 2.00 kilo (N. H. 3) saf Amonyak kapalı zarf usulile eksiltmeye konulmuştur. Mecmuunun tahmin bedeli 20.000 lira ve ilk teminatı 1500 liradır.

Şartnamesi Zabıt ve Muamelât Müdürlüğü kaleminde görülebilir. İhalesi 29/7/943 perşembe günü saat 15 te Daimî Encümende yapılacaktır.

Taliblerin ilk teminat makbuz veya mektubları ve kanunen ibrazı lâzım gelen diğer vesikalarile 2490 numaralı kanunun tarifatı çevresinde hazırlıyacakları teklif mektublarını ihale günü saat 14 e kadar Daimî Encümene vermeleri lâzımdır. (6666)

Yüksek Öğretmen Okulu Müdürlüğünden:

Okulumuzun senelik gezintisi 26/7/943 pazartesi günü Caddebostan gazinosunda yapılacaktır. Bu gezintiye okul talebe ve mezunlarile öğretmenleri davetlidirler.

Davetlilerin ekmeklerini beraber getirmeleri rica olunur.

Vapur: Köprü, Kadıköy 9 ve 9.45 (7063)

SATILIK DOKUMA FABRİKASI

240 cm. genişlikte 8 ayaklı motörle mücehhez işler vaziyette 3 aded komple dokuma tezgâhı satılıktır. Yenikapıda, Karakol karşısında Jakarlı Dokuma Fabrikasının sahibi Bay Baha Akipeğe müracaat.

Adapazarı İstasyonunda satılık kayın kerestesi

DEVLET ORMAN İŞLETMESİ DÜZCE REVİR ÂMİRLİĞİNDEN:

Adapazarı istasyonunda istifte mevcud 838 aded muadili 113 metre ve 147 desimetre küp kayın kalasları 29/7/943 perşembe günü saat 14 te Düzcede Devlet Orman İşletmesi Revir Âmirliği binasında müteşekkil Komisyonda açık arttırma ile satılacaktır.

Kalasların beher metre küpünün muhammen bedeli 90 liradır. Şartname Ankarada Orman Umum Müdürlüğü İstanbul Bolu ve Eskişehir Orman Çevirge Müdürlüklerile Düzce Revir Âmirliğimizde ve kalaslar yerinde görülebilir.

İsteklilerin yüzde 7,5 muvakkat teminat akçeleri ve evrakı lâzimelerile birlikte ihale gün ve saatinde mezkûr Komisyona müracaatleri. (6993)

SATILIK DEMİR ÇEMBER

7 ton demir çember satılıktır. Meyve Halinde 69 No.da Yaş Meyve Kooperatifleri Birliğine müracaat edilmesi.

Devlet Demiryolları 3 üncü İşletme Müdürlüğünden:

İşletmemiz memur ve müstahdemleri için yalnız kumaş, astar, kazalin idarece verilmek üzere 1943 mali yılı zarfında aşağıda yazılı resmî elbise, palto ve kasketler kapalı zarf usulile eksiltmeye konulmuştur. İhalesi Balıkesirde 10/8/943 salı günü saat 16 da işletme binasında toplanacak komisyonumuzca yapılacaktır. İstekliler 2490 sayılı kanunun tayin ettiği vesaikle ihale günü muayyen saatten bir saat evvel zarflarını Komisyonumuza vermeleri lâzımdır. Bu işe aid şartname ve mukavelename projelerini görmek ve okumak istiyenlerin Ankara, Haydarpaşa, Sirkeci Gar Şefliklerine ve 3 üncü İşletme Komisyon kalemine müracaatleri. (7059)

Elbisenin cinsi	Senelik tahmini miktarı	Beher takımın muhammen B. L. K.	Hepsinin muvakkat T. L. K.
Açık yakalı (ceket, yelek, pantalondan mürekkeb takım elbise)	590	15 00	663 75
Kapalı yakalı (ceket ve pantalondan mürekkeb takım elbise)	321	10 00	240 75
Palto	593	10 00	444 75
Kasket	1000	2 50	187 50
			1536 75

Para kasası alınacaktır

TOPRAK MAHSULLERİ OFİSİNDEN:

1 — Teşkilâtımız ihtiyacı için muhtelif boylarda 20 tane demir para kasası alınacaktır.

2 — Bunların mücedded olması şarttır. Çift anahtarlılar tercih edilecektir.

3 — Tabliblerin 30/7/943 tarihine kadar cins ve evsaf ve teslim müddetleri de kaydedilmek şartile hazırlıyacakları teklif mektublarını 30/7/943 tarihine musadif pazartesi günü saat 15 e kadar Umum Müdürlükteki Malzeme İşleri dairesine vermeleri ilân olunur. (7047)

Eşref Edibin bir mektubu daha!

Muhterem Cumhuriyet gazetesine

— Pembe kitab münekkidine —

Kanunen sizin yazınızın üç mislinden fazlasına hakkımız olmadığını beyan ederek cevabımızı gene yarıda, hattâ cümlenin yarısında kesmişsiniz.

Kanuna uyduğunuzu beyan buyurmanız takdire şayandır. Anlaşılıyor ki siz müdafaa hakkının kudsiyetinden ziyade kanunî müeyyideyi göz önünde tutuyorsunuz. Bu da mucibi şükrandır. Temenni olunur ki daima buna sadık kalasınız ve münakaşalarda kullanılacak lisan hakkında aynı kanun hükümlerine itaat buyurasınız. Bize karşı tekrarladığınız tarizkâr sözlere karşı üç misli cevab verebilmek hakkı kanunisine istinaden evvelâ şu geçen cevabımızdan kalan kısmı ikmal edeyim:

«Onun eserinde hiç bir maksad yok da yalnız bu eserin neşrinde mi maksad var? «şaşırtmak» tan bahsediyorsunuz, gençliği asıl şaşırtacak şey; her şeref yapma, her saadet piç! Ben benim, sen de sen, ne rab, ne ibat!» gibi sözler değil midir?

«Büyük şairin kıymetini körletecek bu tenkitler neye bir araya toplanmış?» diye niçin bu kadar üzülüp duruyorsunuz? Eğer bunları doğru bulmuyorsanız birer birer çürütebilirsiniz. Buna takatiniz yetmezse bahse karışmamanız daha münasib olmaz mı?

Görüyorsunuz işte, bu kitabda benim hiç bir tenkidim yok. Tenkid edenler başka. Onlar da meydanda. Artık karışık düşüncelere ne hacet! Onlarla konuşabilirsiniz. Ben bu hususta münakaşa kabul etmiyeceğimi eserin baş tarafında da söylemiştim. Saygılarımızı lütfen kabul buyurur musunuz?»

Müsaadenizle sizi Cumhuriyetin ağır başlılığı ile mütenasib olarak bir az daha nezih konuşmağa davet edebilir miyim? Böyle yaparsanız emaneti hüsnü istimal etmiş olursunuz.

Sonra şahsî hislerinize kapılarak, eseri okudukça asabileşerek münakaşayı mevzuundan kaydırmak için sarfettiğiniz emekler de elinize geçmiş bir kudret ve salâhiyeti hüsnüistimal edemediğinizi gösteriyor. Bu hususta çok dikkatli bulunmanızı rica ederim. Hele söylenilmiyen ve söylenilmediği meydanda olan bir şeyi «söyledin» diye bir kimseye atfetmek, sizin riayet edeceğinizi beyan buyurduğunuz kanun nazarında bir iftira suçu teşkil edeceğini bilmeniz icab etmez mi? Edebî bir mevzuda «Kasd, Cumhuriyet Türkiyesi..» gibi kelimeleri kullanmağı mahal olmadığını arzetmiştim. Hemen bir tavrı mahsus takınarak «tezyifkârane» iftirasına kalkıştınız. Böyle yapanlara ne denildiğini burada söylemeğe lüzum görmem. Ya kazara size bir hâkimlik salâhiyeti verilse vatandaşlarınızın hukukunu böyle mi muhakeme edeceksiniz?

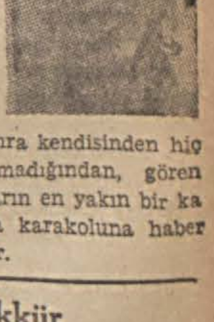
— Fikretin mülhit olmasından size ne oluyor? diyorsunuz. Evet, ferdî kaldıkça müteaddi olmadıkça, istediği gibi düşünmekte herkes serbesttir, bunun hayır ve şerri kendisine racidir, kimsenin bir şey demeğe hakkı yoktur. Fakat, Süleyman Nazifin dediği gibi, o «vicdanının inkılâbı meş'umunu başkalarının mukaddesatı vicdanına söven bir manzume ile ilân edince o zaman herkes, hususile kalbindeki hissi imanın o sözlerle cerihadar edilmiş olduğunu ve bu cerihanın acılarını duyan her mümin kendinde bir hakkı itab ve savab görür.» Fakat Köprülünün tabirile Fikretin «materyalizmin ahlâk üzerindeki ne yıkıcı ve meş'um tesirler icra ettiğini düşünmiyerek», İsmail Habibin tabirile «koyu bir materyalist gibi her şeye saldıran, sahibi kâinata bile hücum eden», Mehmed Ali Ayninin tabirile «kızıl bir lâilâhilik saçan, her şeref ve saadeti piç gören» Tarihi kadim gibi şiirlerini toplayarak «Fikretin fikrî inkılâbcılığı» diye kalp akçe gibi bunları ortaya sürmeğe kalkışanların bu yaptıklarını hoş görerek bunlara bir şey demeyip de bu zehirli materyalist ve enternasyonalist fikirlerinin mahiyetlerini meydana koyan eserlerinin intişarından «Ey muhterem Cumhuriyetin muhterem münekkidi» sana ne oluyor? Onlara rehberlik vazifesini sen nerden almış oluyorsun? İyi bilmelisiniz ki bugün iyi ile kötüyü pek güzel tefrik eden, faziletli ve yüksek seciyeli bir Türk gençliği karşısında bulunuyorsunuz. Artık öyle batıl materyalist ve kızıl enternasyonalist fikirlerine kıymet verecek hiç bir budala kalmamıştır. Bilmeyiz anlatabildik mi?

Eşref Edib

CUMHURİYET — Kendilerini gençliğin yüksek mürşidi sanmak vehmine kapılan efendi hazretlerinin mev'izelerini «Matbuat Kanunu hükümlerine uyarak» yukarıya koyduk. Allahtan şifalar diliyerek bu bahsi kapatıyoruz!

GAİB ARANIYOR

Haber verene ikramiye verilecektir

Temmuzun 20 nci salı günü saat 19,25 te Büyükadadan hareket eden vapura, sol bacağı ve sol kolu tutmaz bir halde felcli ve güçlükle yürüyebilen, konuşmasını ve idaresini bilmiyen yirmi yaşlarında Ferdi adlı gencin bindiği anlaşılmıştır. Bundan sonra kendisinden hiç bir malûmat alınamadığından, gören ve bilen veya bulanların en yakın bir karakola ve Büyükada karakoluna haber vermeleri rica olunur.

Teşekkür

Refikam Bayan Hatice Özlünün bu âlemi faniye vedaı suretile duçar olduğumuz elem ve kederimize ve cenaze törenine iştirak buyuran ehibba ve meslekteşlarımıza, mektub ve telgrafla taziyette bulunan kardeşlerimize ve hemşerilerimize arzı şükran eyleriz.

Çemberlitaş fırını sahibi Mustafa Özlü